TE-palvelut
tjänster | services

14.3.2018

KEHA/1314/2018

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta perjantai 16.3.2018 klo 11:00 /K 5/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

Asiantuntijalausunto

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt selvitystä työhön osoituksesta ja lasten hoidon tarpeesta; miten menetellään / aiheutuneet sanktiot.

Työhönosoitusten/työtarjousten osalta todetaan seuraavaa:

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 3 luvun 2 §:n mukaan työ- ja elinkeinotoimisto etsii ja esittelee työnantajalle tämän kanssa sovitulla tavalla työnhakijoita, jotka ovat sopivia avoimeen työpaikkaan. Saman lainkohdan mukaan työ- ja elinkeinotoimisto etsii ja tarjoaa työnhakijalle sopivia työpaikkoja. Edelleen todetaan, että työ- ja elinkeinotoimisto arvioi työpaikan sopivuuden työnhakijalle ottaen huomioon työnhakijan ammatillisen osaamisen, työhistorian, koulutuksen ja työkyvyn.

Työnantajalle sopivia työnhakijoita etsiessään työ- ja elinkeinotoimisto ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon edellä kerrotun lisäksi myös muita hakijaa koskevia seikkoja siltä osin, kuin ne ovat työ- ja elinkeinotoimiston tiedossa.

Seuraamusmenettelyn osalta todetaan seuraavaa:

Työttömyysturvalain (1290/2002) 2 a luvun 4 §:n mukaan työnhakijan oikeus työttömyysetuuteen keskeytyy 30 päivän kuluttua työstä kieltäytymisestä lukien:
1) 90 päivän ajaksi, jos hän ilman pätevää syytä kieltäytyy työstä, johon hänet on valittu;
2) 60 päivän ajaksi, jos hän ilman pätevää syytä kieltäytyy muusta kuin 1 kohdassa tarkoitetusta työ- ja elinkeinotoimiston tarjoamasta tai hänelle muuten yksilöidysti tarjotusta työstä;
3) 30 päivän ajaksi, jos 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu työ olisi kestänyt enintään kaksi viikkoa.

Lomautetun ja työttömyysetuutta lomautukseen rinnastettavan syyn perusteella saavan työnhakijan oikeus työttömyysetuuteen keskeytyy 1 momentissa säädetyllä tavalla työstä kieltäytymisestä lukien.

Jos henkilö on omalla menettelyllään aiheuttanut sen, ettei työsuhdetta ole syntynyt, hänen katsotaan kieltäytyneen työstä.

Työttömyysturvalain 2 a luvun 5 §:n mukaan henkilöllä on pätevä syy kieltäytyä hänelle tarjotusta työstä mm. silloin, jos hänelle ei varata kohtuullista aikaa lastenhoidon järjestämiseen sekä kulkuvaikeuksien ja muiden vastaavien rajoitusten poistamiseen.

Ennen asian ratkaisemista työ- ja elinkeinotoimisto kuulee hakijaa tiedustelemalla häneltä kirjallisesti lausuntoon vaikuttavista seikoista (selvityspyyntö).

Soveltamiskäytännössä kohtuullista aikaa on tulkittu lastenhoidon järjestämisen osalta muutamaksi viikoksi, pääsääntöisesti kahdeksi viikoksi. Työvoimapoliittisesti pätevän syyn harkinnassa huomioidaan lisäksi mm. lasten ikä ja lukumäärä, henkilön perheolosuhteet, työaika sekä henkilön ammatti. Yleensä henkilön on edellytetty voivan järjestää lastenhoito, kun kysymyksessä on ns. normaalityöaikoina tehtävä työ. Sen sijaan hakijalla on voinut olla pätevä syy työstä kieltäytymiseen esimerkiksi tilanteissa, joissa kysymyksessä on muu kuin säännöllinen päivätyö, ja henkilö on yksinhuoltaja tai hänen puolisonsa on komennustyössä tai työajoiltaan epäsäännöllisessä työssä, eikä lastenhoitoa olisi ollut mahdollista järjestää. Toisaalta esim. tyytymättömyys hoitopaikan sijaintiin ei yleensä ole pätevä syy kieltäytyä tarjotusta työstä, jos lastenhoito kuitenkin on ollut järjestettävissä.

Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa lastenhoidon järjestämiseen liittyvät ongelmat eivät ole erityisesti näyttäytyneet syynä tarjotusta työstä kieltäytymiselle. Kun hakija on rekisteröitynyt työnhakijaksi ja ilmoittanut hakevansa kokoaikatyötä, lastenhoito on yleensä järjestynyt lain tarkoittamassa kohtuullisessa ajassa. Joissakin tilanteissa, joissa on ollut kysymys epäsäännöllisistä työajoista tai lapsen hoito on edellyttänyt esim. terveydellisistä syistä erityisiä järjestelyitä, lastenhoidon järjestäminen on voinut vaatia enemmän aikaa. Lyhyellä varoitusajalla esille tulevat hoitotarpeet ovat järjestäjän kannalta haastavimpia, mutta yleensä niihinkin on pyritty vastaamaan ja hoito järjestämään hoitotarpeen mukaisesti lyhyellekin jaksolle. Jos hoidontarve aiheutuu muusta kuin työhönsijoittumisesta, siitä aiheutuvat taloudelliset vaikutukset saattavat heijastua hakijoiden toimintaan.

Johtaja — Maire Mäki

Palveluesimies — Jukka Nilivaara